

Rijksoverheid

Departementaal Vertrouwelĳk

Wekelĳks maatschappelĳk beeld COVID-19

Disclaimer: dit document is opgesteld door DSC-19. De indicatoren en duiding in dit document zijn indicatief, het betreft geen wetenschappelĳk onderbouwing.

14-9-2020

Highlights van deze week

1. Naleving en draagvlak

- **Uitdaging blijft in Horeca** naarmate er **meer alcohol** wordt genuttigd. Een aantal regio's geven aan dat er ook problemen ontstaan bij **wachtrijen** om bij Horeca naar binnen te mogen.
- **Veel meldingen over thuisfeestjes, illegale feesten (300-400 man in Spaarnwoude) en over overlast.**
- Opnieuw **toename van het gebruik van OV** (+15% tov vorige week). Er is sprake van een toenemende **spitspiek in de ochtend- en avondspits**. De groei in de spitsen is hoger dan in de daluren.
- Het aantal **verplaatsingen via de weg voor werk en onderwijs op werkdagen nam afgelopen week toe naar resp. 66% en 84%** van het niveau van begin maart.

Zie slides 8-12 voor nadere toelichting

2. Maatschappelijke gevolgen

Zie slide 13 voor nadere toelichting

3. Economische gevolgen

- **De cijfers suggereren dat de economische situatie minder heftig is dan eerst werd verwacht.** Zo is het aantal faillissementen historisch gezien bijzonder laag en is de werkzame beroepsbevolking beperkt afgenomen. Daarnaast ligt de bbp-basisraming in de MEV tussen de meest milde scenario's die het CPB in maart publiceerde, namelijk tussen scenario 1 en 2 (van de 4). Ook het beroep op de regelingen is afgenomen, hetgeen suggereert dat de economie weer iets aantrekt. De noodmaatregelen lijken behoorlijk goed te werken. Het herstel hangt vermoedelijk vooral afhankelijk van de ontwikkeling van een eventuele tweede golf.
- **Gegeven de verwachtingen valt het mee, maar het blijft de grootste krimp in een jaar ooit.**
- **Een deel van de schade is permanent:** we blijven 4% onder het oude groeipad – daarmee verslechtert de houdbaarheid van de overheidsfinanciën ook.

Zie slides 14-19, 23 voor nadere toelichting

4. Gebruik noodregelingen

- **De uitstaande belastingschuld daalt licht de laatste twee weken.** Dat geldt ook voor het aantal debiteuren.
- .

Zie slides 20-22 voor nadere toelichting

5. Ontwikkelingen buitenland/CAS/BES

- Eurostat meldt dat de economie van de eurozone in het tweede kwartaal een krimp heeft vertoond van 12,1% in vergelijking met het eerste kwartaal. De onderlinge verschillen zijn fors; -10% in Duitsland tot -18,5% in Spanje.
- In de landen om NL heen (en grote verdere delen van Europa) **neemt het aantal besmettingen weer toe. Dat is onder andere het geval in DEN, FRA, SPA, ITA, OOS en ZWI.** Ook in België stijgt het aantal gevallen na een eerdere stabilisering weer. Wel leidde de eerdere daling van het aantal besmettingen in Antwerpen tot het aanpassen van het reisadvies naar geel. In **DUI en LUX is het aantal besmettingen stabiel.**
- Dat leidt er ook toe dat **veel landen verschillende vormen van lokale en regionale maatregelen nemen.**
- Het aantal ziekenhuisopnamen in Aruba is bijna verdubbeld.

Zie slides 24-26 voor nadere toelichting

Omgevingsbeeld (14 september)

- › Zorgen over de testcapaciteit: meer besmettingen, langere wachttijden bij de GGD en minder resultaat uit bron- en contactonderzoek. Verliezen we grip op het virus? Het pleit volgens experts voor tijdige maatregelen om te voorkomen dat het oplopende aantal besmettingen zich vertaalt naar meer ziekenhuisopnames.
- › In de media ontstaat het beeld dat er weinig regie is op het testbeleid: niet bij de GGD's en niet bij VWS. Begrip voor het testbeleid van het kabinet bereikt volgens de media zijn grens: het is niet op orde, terwijl het tot aan de beschikbaarheid van een vaccin juist zo belangrijk is. Ook klinkt kritiek op de sluiting van de teststraat op Schiphol: iedereen uit risicogebieden zou volgens De Jonge toch worden getest?
- › Zorginstellingen, scholen en bedrijven wijken door de lange wachttijden bij de GGD's uit naar commerciële coronatests. Dit om te voorkomen dat zij deels of gedeeltelijk stilvallen doordat personeel thuis wacht op een afspraak of uitslag. Vooral bij scholen is het probleem volgens de media momenteel groot, met soms sluiting tot gevolg. Zij vragen om voorrang voor onderwijzend personeel bij coronatests.
- › De 'coronawet' polariseert. Enerzijds twijfelt vrijwel niemand aan nut of noodzaak om een democratisch fundament te leggen voor de coronamaatregelen. Anderzijds wordt dat ondergesneeuwd door flinke kritiek vanuit samenleving, politiek en experts. De wet zou inbreuk maken op de Grondwet, het parlement omzeilen en te snel door de Kamer heen moeten. Een afgezwakte versie doet de kritiek niet verstommen. De media vragen zich af of de wet het nog wel haalt.

Omgevingsbeeld (14 september, vervolg)

- >
- > SCP-onderzoek naar het welzijn van Nederlanders toont dat eenzaamheid toeneemt en meer mensen zich zorgen maken over hun baan. Over het algemeen heerst nog tevredenheid over het leven, maar onderzoekers verwachten niet dat dit zo blijft.
- > Onderzoek van I&O Research toont dat Nederlanders in meerderheid achter het coronabeleid staan, maar dat verdeeldheid toeneemt: 37% vindt het zo goed, 37% wil een strengere aanpak en 26% vindt dat het losser mag. Er is een duidelijke relatie tussen vertrouwen in RIVM-adviezen en steun voor het kabinet. De bereidheid tot vaccinatie is afgenomen: van 73% in juni tot 65% nu.

Uitingen in de media over de gevolgen van het coronavirus COVID-19 voor de programmadirectie COVID-19 beleidsterreinen. Dit betreft een selectie van het belangrijkste nieuws van de afgelopen dagen, verzameld door de Directie Communicatie Covid-19. Heb je vragen? Stuur een e-mail naar [@minjenv.nl](mailto:(10)26@minjenv.nl).

Rijksoverheid

Dashboard PSC-19

15-9-2020

1. Naleving en Draagvlak

1.1 Nalevingsmonitor veiligheidsregio's LOT-C

Toelichting beeld 11-13 september 2020

- **Uitdaging blijft in Horeca** naarmate er **meer alcohol** wordt genuttigd. Een aantal regio's geven aan dat er ook problemen ontstaan bij **wachtrijen** om bij Horeca naar binnen te mogen.
- **Kermis** in Zetten is op last burgemeester **gesloten** (niet naleven vergunningsvoorwaarden). Kermis in Zaandam verliep niet goed. Op de Kermis in Grou hield men zich wel aan het Covid-protocol.
- **Veel meldingen over thuisfeestjes, illegale feesten (300-400 man in Spaarnwoude) en over overlast.**
- Veel **meldingen over bruiloften** waar men zich niet aan regels houdt.
- Verzorgingstehuis gesloten in Midden West Brabant.
- GGD Rotterdam-Rijnmond duidt situatie omtrent aantal besmettingen als "licht zorgelijk".

1. Naleving en Draagvlak

1.2 Nalevingsmonitor (LOT-C)

LOT-C Nalevingsmonitor

Legenda																										
	niet geleverd																									
	goed																									
	redelijk																									
	slecht																									
		Groningen	Friesland	Drenthe	Liselland	Twente	Noord- en Oost-Geierland	Geierland-Midden	Geierland-Zuid	Ulrecht	Noord-Holland-Noord	Zaanstreek-Waterland	Kennemerland	Amsterdam-Amstellaand	Gooi en Vechtstreek	Haaglanden	Hollands Midden	Rotterdam-Rijnmond	Zuid-Holland-Zuid	Zeeland	Midden- en West-Brabant	Brabant-Noord	Brabant-Zuidoost	Limburg-Noord	Zuid-Limburg	Flevoland
11 t/m 13 september		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25
In hoeverre worden de landelijke richtlijnen in de regio nageleefd?																										
In hoeverre zijn de richtlijnen binnen de regio te handhaven?																										

Over de monitor
 Er is aan de 25 veiligheidsregio's uitgevraagd in welke mate de landelijke richtlijnen nageleefd worden en in hoeverre deze zijn te handhaven. De richtlijnen zijn:

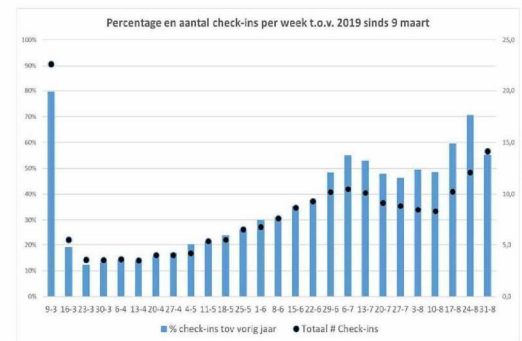
- Vermijd drukke plekken
- Houd 1,5 meter afstand

Personenmobiliteit (1)

Openbaar vervoer

- Het OV-gebruik (aantal check-ins) was in week 36 gelijk aan circa 55% van het niveau in dezelfde periode in 2019. T.o.v. week 35 is het aantal check-ins met 14% toegenomen. Deze sterke stijging van de afgelopen weken kan verklaard worden door het eindigen van de vakantieperiode in alle landsdelen.
- Er is sprake van een toenemende spitspiek in de ochtend- en avondspits. De groei in de spitsen is hoger dan in de daluren. Opvallend is met name de stijging in de ochtendspits van afgelopen week. Dit is een aandachtspunt voor de komende weken, zeker in relatie met de landelijk gemaakte spreidingsafspraken in het onderwijs en met werkgevers.
- Sinds 1 juli worden incidenteel knelpunten waargenomen. Aandachtspunt is de drukte op drukke knooppunten/perrons en specifieke drukte met warm weer in het OV rond de badplaatsen.
- Het personenvervoer op de Waddenveren ligt de afgelopen periode rond hetzelfde niveau als in 2019.

Personenmobiliteit (2)

Wegverkeer

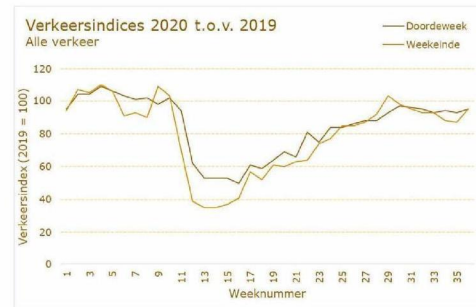
- Het gebruik van het hoofdwegennet was afgelopen weken vergelijkbaar met 2019. Het gebruik lag rond de 95% ten opzichte van het niveau van 2019 (gemeten in intensiteiten).
- Over de maand augustus was er 52% minder congestie dan in 2019.
- Met het einde van de vakantieperiode neemt het aantal recreatieve activiteiten weer af.

Fietsen en lopen

- Het aantal fiets- en loopverplaatsingen fluctueert. Afgelopen week waren er iets meer fietsverplaatsingen en iets minder loopverplaatsingen dan begin maart. De afgelegde afstand per verplaatsing met de fiets en te voet was groter dan begin maart.

Personenmobiliteit naar motief

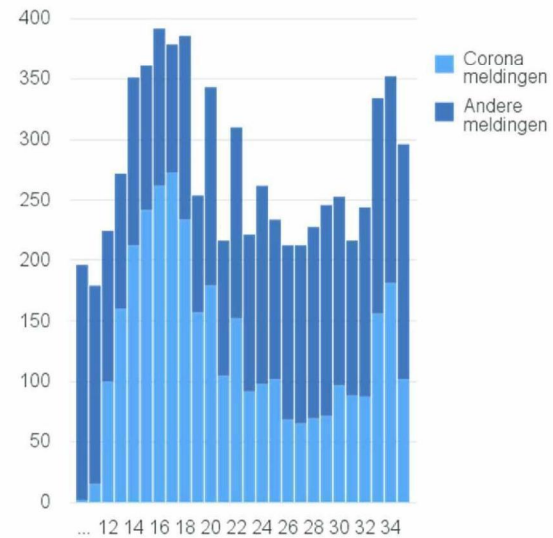
- Het aantal verplaatsingen voor werk en onderwijs op werkdagen nam afgelopen week toe naar resp. 66% en 84% van het niveau van begin maart.
- Zowel voor onderwijs als werk wordt de laatste weken relatief gezien minder gebruikgemaakt van het OV en meer gefietst ten opzichte van voor de coronacrisis.
- Met het einde van de vakantieperiode neemt het aantal recreatieve activiteiten weer af.

1. Naleving

- › In 2020 heeft ISZW t/m 30 augustus (week 35) **8.647** meldingen ontvangen, waarvan er **3.369** gerelateerd zijn aan corona.
- › 39% van de meldingen is corona-gerelateerd (stabiel beeld).

2. Maatschappelijke gevolgen

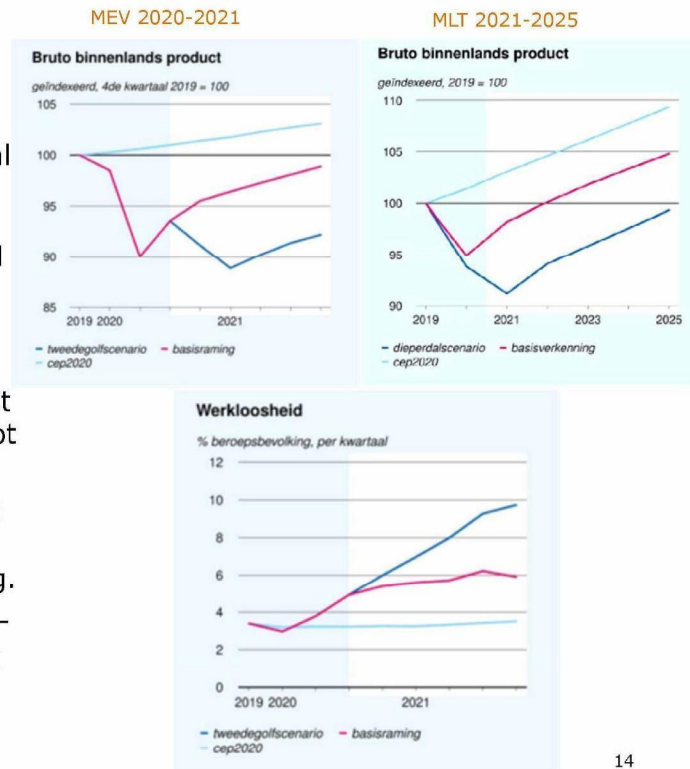
Indicatoren	Kerngetallen	Toelichting								
Algemene bijstand	<p>Divosa Benchmark Werk & Inkomen: Het aantal aanvragen voor bijstand lag in juli nog steeds 20% hoger dan voor de coronacrisis. De toegenomen instroom is daarmee afgenomen ten opzichte van de toegenomen instroom in juni (30% hoger dan voor de coronacrisis).</p> <p>Onder alle leeftijdsgroepen is de instroom hoger dan voorheen, maar onder jongere leeftijdsgroepen is de groei het grootste. De groei van de bijstand is direct gelinkt aan de coronamaatregelen waardoor veel (vooral werknemers met flexibele contracten) hun werk verloren. De daling van de bijstand die in 2017 inzette, is daarmee gekeerd. Inmiddels ligt het aantal bijstandsuitkeringen weer op het niveau van zomer 2019.</p>									
Armoede	<p>SCP: Kwetsbare groepen lopen grootste risico op werkverlies en armoede door coronacrisis. Het grootste risico om hun baan te verliezen hebben mensen met een flexibel dienstverband in een sector die naar verwachting gaat krimpen. Relatief veel werknemers met een niet-westerse migratieachtergrond, laag opgeleide mensen en mensen met een arbeidsbeperking voldoen aan beide criteria</p>									
Schuldhelpverlening	<table border="1"> <thead> <tr> <th>Verzoeken tot toelating WSNP*</th> <th>Dwangakkoorden**</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>215 (mei)</td> <td>191 (februari)</td> </tr> <tr> <td>279 (juni)</td> <td>181 (maart)</td> </tr> <tr> <td>223 (juli)</td> <td></td> </tr> </tbody> </table> <p>NVVK verwacht vanwege de coronacrisis voor 2020 en daarna een stijging van het aantal hulpvragen met minimaal 30 %. Dit gaat voornamelijk om een groep die niet eerder in aanraking is geweest met de schuldhelpverlening.</p>	Verzoeken tot toelating WSNP *	Dwangakkoorden**	215 (mei)	191 (februari)	279 (juni)	181 (maart)	223 (juli)		<p>*Is een wettelijke regeling voor mensen met probleemschulden. Als men de regeling positief doorloopt, ontvangt hij/zij de schone lei en raakt hierdoor schuldenvrij. Duurt max 5 jaar.</p> <p>** Een schuldenaar kan een dwangakkoord verzoeken als één (of een aantal) schuldeiser(s) zonder goede reden weigert in te stemmen met een schuldregeling via de gemeente of kredietbank.</p>
Verzoeken tot toelating WSNP *	Dwangakkoorden**									
215 (mei)	191 (februari)									
279 (juni)	181 (maart)									
223 (juli)										
Voedselbank	<p>Voedselbanken NL: Vergeleken met juni 2019 zien voedselbanken een toename van circa ruim 8,7% (cijfers juni 2020). Dat is een verdere stijging ten opzichte van toename in mei 2020 (5%). Verschillen tussen steden zijn groot, zo laat Amsterdam een stijging van een kwart zien, en Groningen zelfs een lichte daling.</p>									

3. Economische gevolgen NL

3.1 Ramingen: stevige economische krimp

- Ondanks het herstel vanaf het derde kwartaal is de **verwachting dat de Nederlandse economie een stevige krimp staat te wachten in 2020 en dat de werkloosheid fors zal oplopen**. Herstel in 2021 zeer onzeker.
- **CPB basisraming:** een krimp van -5,0% in 2020, en een gedeeltelijk herstel in 2021 met 3,5% groei. De werkloosheid loopt flink op; tot 4,3% in 2020 en 5,9% in 2021.
- **Het verlengen van het noodpakket heeft geleid tot een positieve bijstelling** van groei en werkloosheid tov de augustusraming.
- **De schade is deels permanent.** De coronauitbraak leidt tot een 4% lager bbp-niveau in 2025. Hierdoor verslechtert de houdbaarheid tot -3% bbp.

3. Economische gevolgen NL

3.2 Realisaties: Vertrouwensindicatoren en arbeidsmarkt in het rood, herstel fin. markten, vervoer en pintransacties

Indicator	2-mrt	9-mrt	16-mrt	23-mrt	30-mrt	6-apr	13-apr	20-apr	27-apr	4-mei	11-mei	18-mei	25-mei	1-jun	8-jun	15-jun	22-jun	29-jun	6-jul	13-jul	20-jul	27-jul	3-aug	10-aug	17-aug	24-aug	31-aug	7-sep	
Lockdown index (Oxford)	1	32	67	74	79	80	80	80	80	80	69	69	69	63	63	59	59	45	40	40	40	40	40	40	40	46	47	47	47
Uitstel					177	300	300	500	500	500	150	1050	600	2300	2120	587	1375	7	731	-355	1969	598	-583	-1077	666	976	-243	-1371	
Mutatie uitgestelde belastingschuld, € mln								3		0,8		4		1		2,2		1,8			1,8			2,8			1,7		
Mutatie lening en kredietruimte, totaal €23,7 mld																													
Vertrouwen																													
Consumentenvertrouwen			-2				-22	-27		-31		-29		-27		-26		-26							-29				
Producentenvertrouwen			0				-29			-25				-15,1				-8,7							-5,4				
Consumptie, investeringen en handel																													
Electriciteitsverbruik (j-o-j%)	-3%	-8%	-8%	-11%	-11%	-13%	-11%	-11%	-11%	-14%	-5%	-7%	-3%	-7%	2%	0%	-4%	-4%	-6%	-2%	-6%	-1%	2%	14%	6%				
Aantal pintransacties, miljoen	104	105	92	81	81	88	79	95	89	91	88	94	101	98	101	104	110	105			451				440				
Advertentieuitgaven (j-o-j%)	2%	0%	-15%	-37%	-39%	-40%	-35%	-30%	-27%	-38%	-27%	-27%	-20%	-24%	-24%	-13%	-13%	-1%	-11%	1%	7%	-1%	-5%	0	5%	-9%	-8%		
Nieuwe inschrijvingen KvK	6.175	4.028	4.805	4.481	4.363	3.389	4.322	4.085	4.905	5.743	4.211	5.273	5.394	6039	5323	7332	7705	6012	5735	5149	5550	5162	4788	5291	6086	6029			
Wereldhandel, volume (j-o-j%)	-3%	-3%	-3%	-3%	-3%	-12%	-12%	-12%	-12%	-1%	-1%	-1%	-1%	8%	8%	8%	8%	8%											
Arbeidsmarkt																													
Faillissementen (3-weeks gemiddelde)	74	75	75	64	63	73	79	91	86	83	76	78	85	78	70	72	59	61	53	62	53	48	45	53	46				
Aantal werkenden			9.040					8.880			8.856			8901			8905												
Aantal werklozen			273					314			330			404			419												
Aantal gewerkte uren per week	33		29				29			27				28															
Fin. markten																													
AEX (weekgemiddelde)	557	484	404	475	471	500	491	509	527	505	512	531	528	561	565	565	564	564	565	575	565	564	560	562	564	566	553	543	
Internationale volatiliteitsindex	37	58	75	63	53	45	40	42	34	33	32	29	28	26	32	34	33	31	28	29	25	25	24	23	23	23	28	30	

Bron: Belastingdienst, Betaalvereniging Nederland, CBS, CBOE, Entso-e, ING, Kamer van Koophandel, Nielsen, Oxford University en UWV

3. Economische gevolgen

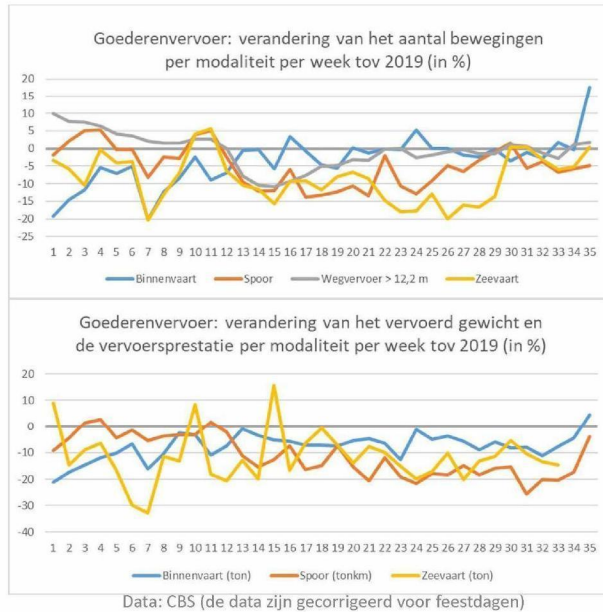
Toelichting kleurentabel

- Deze specifieke crisis brengt verschillende schokken teweeg met elk een verschillend effect en dynamiek:
  - **Vertrouwen:** is snel fors gedaald en blijft **laag en negatief**. Na een zeer beperkt herstel in juni en juli zijn consumenten in augustus weer wat pessimistischer. Dit komt doordat het oordeel over het economisch klimaat negatiever is. Bijna 90% van de respondenten verwacht dat de werkloosheid gaat oplopen.
  - **Liquiditeit:** Het niveau van de uitgestelde belastingen daalt de laatste 2 weken licht, doordat bedrijven weer aflossen. De gebruikte leen- en kredietruimte bij banken neemt nog steeds toe.
  - **Pintransacties:** consumenten hebben in het begin extra gespaard en pinnen inmiddels weer ongeveer net zoveel.
  - **Arbeidsmarkt:** De arbeidsmarkt reageert doorgaans **met een vertraging op de crisis**. Al duidelijk zichtbaar is de daling in het aantal werkte uren, piek in werkloosheid zal nog komen. Dat kan mogelijk structurele schade aanbrengen aan de economie.
  - **Financiële markten:** hebben waarschijnlijk deels al een crisis **ingeprijsd** en profiteren daarnaast van de forse monetaire verruiming van centrale banken. Indien de beurzen wereldwijd instorten, kan de recessie worden verzwaard. Tot nu toe is daarvoor nog geen aanwijzing.

3. Economische gevolgen

Goederenvervoer: verandering van het aantal bewegingen

- Het niveau van het aantal bewegingen verschilde in week 35 per modaliteit:
  - Binnenvaart: 18% meer bewegingen dan in 2019.
  - Spoorvervoer: 5% minder bewegingen dan in 2019.
  - Zeevaart en wegvervoer: nagenoeg gelijk aan 2019.
- Ook het niveau van het vervoerd gewicht en de vervoersprestatie verschilde in week 35 per modaliteit:
  - Het vervoerd gewicht in de binnenvaart: 4% boven het niveau van 2019.
  - De vervoersprestatie in tonkm van het spoorvervoer: 4% onder het niveau van 2019.

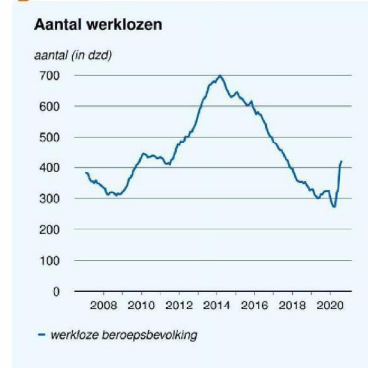

3. Economische gevolgen

3.5 Arbeidsmarkt- Verslechtering zal doorzetten

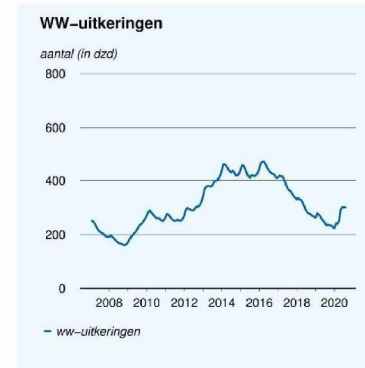
Het aantal **werkenden blijft deze maand stabiel**. De werkzame beroepsbevolking stijgt met 4 duizend naar 8.905 duizend mensen

De **werkloosheid** stijgt beperkt in juli. De werkloze beroepsbevolking **stijgt met 15 duizend** naar 419 duizend mensen

Het werkloosheidspercentage stijgt van 4,3% naar 4,5%.

De stijging is kleiner dan verwacht. Om op het geraamde jaargemiddelde te komen zou een gemiddelde lineaire stijging van 29 duizend per maand nodig zijn, terwijl de gerealiseerde stijging in juli 15 duizend was.

Het aantal WW-uitkeringen **blijft stabiel, terwijl een stevige toename verwacht werd.**

Er is zowel een toename van instroom als van uitstroom. Vooral de uitstroom uit de WW vanwege het bereiken van de maximale WW-duur is toegenomen, dit betreft relatief veel jongeren.

3. Economische gevolgen

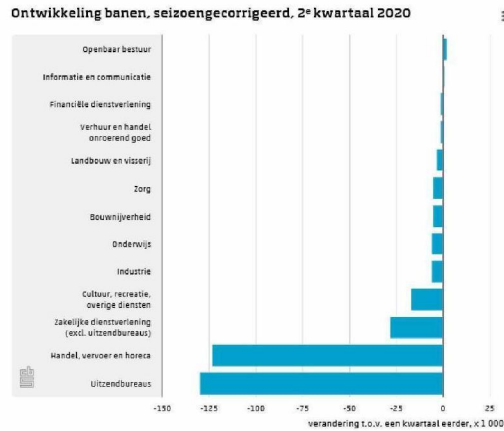
Arbeidsmarkt – Sommige sectoren / groepen hard geraakt

De crisis raakt sommige sectoren harder dan andere:

Het aantal banen nam in het tweede kwartaal af met 322 duizend (-3%). De sterkst getroffen sectoren zijn:

- Uitzendbureaus (-130 dzd)
- Handel, vervoer en horeca (-123 dzd)

Bron: [CBS](#)

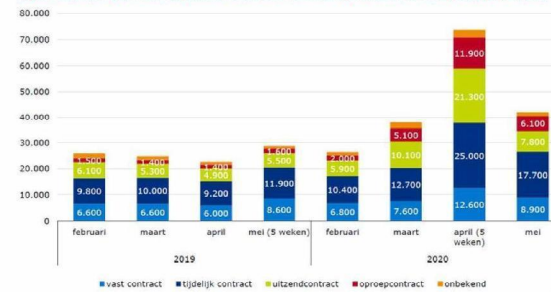

15-9-2020

Ook flexwerkers en jongeren hard geraakt:

- Vooral personen met een tijdelijk, uitzend- en oproepcontract stromen sinds maart in de WW. De instroom piekte in april en nam in mei weer af. Zie figuur hieronder. Bron: [UWV](#)
- Jongeren hebben vaker een flexcontract en werken vaak in de hard geraakte sectoren. Bron: [UWV](#)
- Je ziet daarom dat de werkzame beroepsbevolking met name onder jongeren sterk afnam in april en mei. In juni nam dit aantal weer iets toe en in juli bleef het nagenoeg constant. Bron: [CBS](#)

Figuur 1 Nieuwe WW-uitkeringen naar contractvorm voorafgaand aan de WW (voorlopige cijfers)

19

4. Gebruik huidige noodmaatregelen

Maatregelen	Totaal Aantal	Toelichting
NOW (Noodmaatregel Overbrugging Werkgelegenheid)	T/m 4 september: <u>65.203 aanvragen NOW2</u>	Het loket voor de NOW1 is sinds 5 juni gesloten: van de 148.000 aanvragen zijn er 139.000 goedgekeurd (9,9 miljard euro). Het loket voor de NOW2 is sinds 1 september gesloten. Van de 65.203 aanvragen zijn er 63.088 goedgekeurd.
Tozo (Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers)	T/m 3 september: <u>103.000 aanvragen Tozo 2</u>	SZW schat het gebruik van de Tozo aan de hand van een steekproef onder 150 gemeenten. De Tozo1 komt naar schatting uit op 374.000 aanvragen. Zie de aantallen voor de Tozo2 links.
TVL (Tegemoetkoming Vaste Lasten MKB)	T/m 14 sept: <u>32.072 aanvragen</u>	Er zijn 28.862 aanvragen toegekend, 307 miljoen euro is uitbetaald. Totaalbedrag toegekend 395 miljoen euro.
Belastinguitstel	T/m 27 augustus: <u>196.00 debiteuren</u>	De omvang van de uitgestelde belastingen is <u>13 miljard euro</u> . Sinds 26 juni is dit niveau redelijk stabiel, aangezien bedrijven ook weer relatief snel en veel aflossen.
BMKB-C BMKBL-C GO-C KKC (Kleine Kredieten Corona GarantieRegeling)	T/m 1 sept: Het totaal aantal bedrijven dat gebruik maakt van de regelingen is ruim <u>5800</u>	BMKB-C: <u>822 miljoen</u> BKMBL-C: <u>144 miljoen</u> GO-C: <u>609 miljoen</u> KKC: <u>37 miljoen</u>

4. Gebruik gesloten noodmaatregelen

Maatregelen	Totaal Aantal	Toelichting
TOGS (Tegemoetkoming ondernemers getroffen sectoren COVID-19)	T/m 19 augustus: <u>221.551 aanvragen</u>	Van alle aanvragen (links) zijn er 215.691 toegekend en 5688 afgewezen. Er zijn 172 aanvragen in behandeling. Het grootste aantal aanvragen komt van restaurants, haarverzorging en andere eetgelegenheden. Tot en met 19 aug is er <u>863 miljoen uitbetaald</u> .
TOFA (Tijdelijke overbruggingsregeling voor flexibele arbeidskrachten)	T/m 27 aug: <u>23.563 aanvragen</u>	Het loket is gesloten. Ongeveer de helft van de aanvragen (12.585) is afgewezen. Dit komt voornamelijk doordat mensen te weinig hebben verdiend in februari of teveel in april en daarmee niet voldoen aan de voorwaarden
Regeling cultuursector		Verdeeld over verschillende instellingen waarbij het grootste deel gaat naar al gesubsidieerde producerende instellingen, een monumentenlening en de regionale instellingen. Totaalbedrag 300 miljoen euro beschikbaar gesteld en uitgekeerd.
Regeling landbouw: Sierteelt, voedingsindustrie en fritesaardappelen	T/m 24 aug: Sierteelt/ voedingstuinbouw: 1622 aanvragen Fritesaardappelen: 1199 aanvragen	<u>Sierteelt/voedingstuinbouw:</u> Toegekend: 200 miljoen (v.d. 600 miljoen) <u>Fritesaardappelen:</u> Toegekend: 54,3 miljoen (v.d. 50 miljoen)

Onderzoek: Tozo maakt zelfstandigen schokbestendiger

- › Zelfstandigen zijn kwetsbaarder voor inkomensverlies dan werknemers.
- › De Tozo maakt dat een aanzienlijk kleiner deel van de zelfstandigen bij omzetverlies op korte termijn in de financiële problemen raakt.

› Bron:
[CPB en AFM](#)

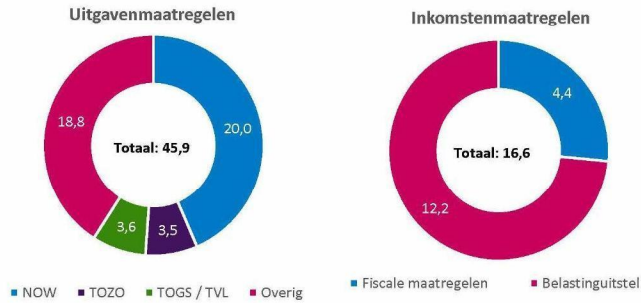

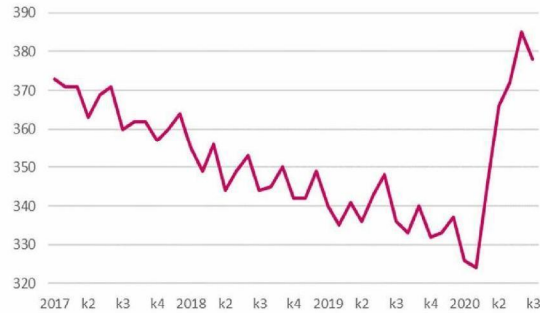
4. Stand overheidsfinanciën historisch tekort, oplopende schuld

- We stevenen dit jaar af op een **historisch begrotingstekort van €56,3 miljard in 2020**, oftewel 7,2% bbp. De overheidsschuld loopt daardoor op van 48,8% tot 59,1%. Tussen februari en juli is de schuld al met €54 miljard opgelopen (bron: CBS).
- Deze verslechtering is het gevolg van de sterke economische neergang die doorwerkt in lagere belastinginkomsten (-23 miljard euro) en hogere uitgaven aan WW en Bijstand (1 miljard euro). Daarnaast zorgen de noodmaatregelen corona voor een verslechtering van 33 miljard in 2020.
- **Het houdbaarheidstekort is fors opgelopen, van -0,8% bbp in maart tot -3% bbp.** Dit komt neer op een houdbaarheidstekort van 28 miljard euro. 90% van de verslechtering van het houdbaarheidssaldo komt door de verslechtering van het primaire saldo in 2025, een gevolg van het lagere bbp-niveau door de coronacrisis (4% onder groeipad pre-corona) en de daarmee gepaard gaande val in de belastinginkomsten.

Omvang noodmaatregelen in miljard

Ontwikkeling overheidsschuld in miljard

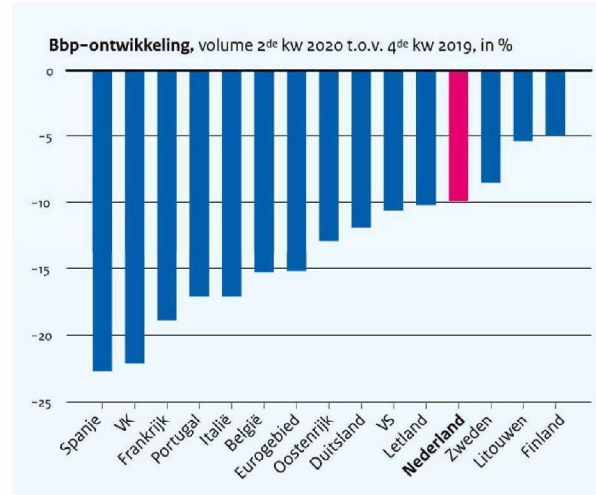

5. Economische gevolgen

5.1 Internationaal – economische ontwikkelingen

- **Bbp-realisaties 2de kwartaal:** Spanje (-22,1%), Frankrijk (-19,0%), Italië (-17,3%), Portugal (-16,5%), België (-14,5%), Oostenrijk (-13,3%), Duitsland (-11,7%). Bron: [Eurostat](#).
- **Zomerraming Commissie:** Volgens de raming van de Commissie zal de economie van de eurozone met 8,8% krimpen in 2020. De eurozone opereert zo'n 25-30% onder economisch potentieel. De diepte van de recessie verschilt, met name zuidelijke landen worden zwaar geraakt.
- **VS:** het aantal werkloosheidsaanvragen was in de VS de afgelopen week stabiel op 0,9 mln, voor de 25e achtereenvolgende week extreem hoog; de werkloosheid steeg van 9,1% naar 9,2%.
- **PMI-cijfers iets lager voor Eurozone:** de inkoopmanagersindex voor de eurozone is in augustus iets gedaald, maar duidt nog steeds op groei (>50). De index wijst op een toename van economische activiteit t.o.v. de vorige maand. De huidige onzekerheid en extreme krimp in K2 vragen wel om enige voorzichtigheid bij de interpretatie van de PMI-cijfers.

	PMI; < 50 duidt op krimp				
	apr	mei	jun	jul	aug
Eurozone	13,6	31,9	48,5	54,9	51,9
VS	27	37	47,9	50,3	54,6
Japan	25,8	27,8	40,8	44,9	45,2
VK	13,8	30	47,7	57,0	60,3
Duitsland	17,4	32,3	47,6	55,3	54,4
Frankrijk	11,1	32,1	51,7	57,3	51,6

5. Internationaal

- › In de landen om NL heen (en grote verdere delen van Europa) **neemt het aantal besmettingen weer toe. Dat is onder andere het geval in DEN, FRA, SPA, ITA, OOS en ZWI.** Ook in België stijgt het aantal gevallen na een eerdere stabilisering weer. Wel leidde de eerdere daling van het aantal besmettingen in Antwerpen tot het aanpassen van het reisadvies naar geel. In **DUI en LUX is het aantal besmettingen stabiel.**
- › Dat leidt er ook toe dat **veel landen verschillende vormen van lokale en regionale maatregelen nemen.** Zo voerde OOS een regionaal stoplichtsysteem in (DUI, SPA en FRA hebben al langer zo'n systeem).
- › Bij het Duitse en Spaanse systeem leiden verschillende fases vrijwel automatisch tot maatregelen, in FRA geeft een roedere kleurcode de lokale overheid meer ruimte voor maatregelen, zoals de mondkapjesplicht in Marseille. Ook Denemarken voerde men lokale maatregelen in om uitbraken te beteugelen.
- › Daarnaast **verlagen sommige landen de maximale aantallen bezoekers van evenementen,** in DEN van 100 naar 50.

Caribische delen van het Koninkrijk (d.d. 14-09)

Maximaal controleren (incl. zorg kwetsbare personen)	Bonaire	St. Eustatius	Saba	Curaçao	Aruba	Sint Maarten
Aantal positief geteste mensen totaal (sinds vorige week)	11 (+1)	11 (+5)	5	157 (+65)	3046 (+597)	549(+38)
Aantal actieve besmettingen	2	7	0	99	1486	100
Aantal ziekenhuisopnamen actueel (cumulatief)	0 (2)	0	0 (1)	0 (5)	39 (84)	7 (41* ¹)
Aantal patiënten op IC actueel (cumulatief)	0 (2)	n.v.t	0 (0)	0 (2)	12 (20)	0 (17*)
Aantal patiënten overleden totaal (sinds vorige week)	1 (+1)	0	0	1	18 (+2)	19